

(наук. кер. – доц. Пивоварська К.Б.)

студентка I курсу історичного факультету

Полтавського національного педагогічного

університету імені В.Г. Короленка

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПОСЕРЕДНИЦТВА І ПРИМИРЕННЯ У ЗДІЙСНЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНІ

Сучасна соціально-економічна та політична ситуація в Україні передбачає необхідність узгодження інтересів різних соціальних груп та органів влади цивілізованим, безконфліктним шляхом. Це завдання, у свою чергу, актуалізує необхідність формування механізмів поєднання різних суспільних інтересів з метою запобігання соціально-політичним потрясінням, зниження соціальної напруги та досягнення сприятливого соціального клімату в суспільстві. Світовий досвід показує, що саме в рамках легітимних способів розв'язання соціально-політичних суперечностей та конфліктів може використовуватися соціальний діалог, що виступає одним із ефективних механізмів узгодження політичних та соціально-економічних груп і владних структур. Розвиток ефективного соціального діалогу є необхідною умовою європейської інтеграції України.

Для сучасної України, яка сповідує демократичні цінності, нагальним є завдання подальшого розвитку системи соціального діалогу. Для становлення та динаміки соціального діалогу в Україні вже здійснено ряд серйозних заходів: створена законодавча база, вперше в історії України системно визначено правові засади організації та порядку проведення соціального діалогу, визначено коло суб'єктів соціального діалогу. Одним із центральних суб'єктів у практичній реалізації соціального діалогу на сучасному етапі є Національна спілка посередництва і примирення (далі НСПП). Аналіз чинного українського законодавства засвідчує, що діяльність НСПП регулюється Конституцією України, Законом України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів(конфліктів)» [1], Положенням про НСПП та Законом України «Про соціальний діалог» [2]. При цьому, аналізуючи джерелознавчу та періодичну літературу, практична діяльність НСПП у розрізі реалізації соціального діалогу в Україні висвітлена мало.

Всебічно дослідивши діяльність Служби у практичній реалізації соціального діалогу, автор дійшов ряду важливих висновків:

— НСПП – це постійно діючий державний орган, утворений Президентом України на постійно діючій основі, покликаний сприяти врегулюванню та вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів);

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

— НСПП має особливий, унікальний статус, оскільки маючи державний статус не відноситься до жодної із гілок влади та є підзвітною Президенту України;

— Унікальний правовий статус дає НСПП можливість на паритетних началах плідно взаємодіяти із центральними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, силовими структурами, судовими органами;

— Аналіз практики вирішення КТС показав, що більша частина їх врегульована саме завдяки взаємодії НСПП із органами влади на місцях і що НСПП проводить свою роботу не ізольовано та намагається не тільки владнати конфлікт, а й повернути до проблеми увагу багатьох владних органів;

— Працівники НСПП набули досвід прогнозування виникнення КТС, методів їх попередження через створення та постійне вдосконалення, практичну функціональність Баз даних підприємств, що мають підвищений рівень конфліктогенності та дестабілізаційні чинники СТВ;

— За період діяльності НСПП у останні 5 років значно знизилась кількість проведених працівниками страйків та інших видів актів соціальної непокори;

— НСПП проводить активну інформаційну роботу через створені і діючі інформаційно-консультатційні центри. Різноманітність інформаційної діяльності свідчить підвищення правової культури громадян.

Аналізуючи позитивні вектори діяльності НСПП, висвітлені на офіційному сайті Служби [3] нами помічено і ряд проблем, які потребують нагального розв'язання та вдосконалення. Серед них нами виділені такі:

— недосконалість законодавства, що регулює діяльність НСПП, яка найбільш гостро проявляється під час правозастосовної діяльності фахівців Служби;

— відсутність на законодавчому рівні загального моніторингу стану СТВ у юридичних осіб незалежно від їх форм власності на предмет виявлення дестабілізаційних чинників та єдиних рекомендацій суб'єктам КТС для вирішення проблем;

— відсутність на законодавчому рівні повноважень НСПП при застосуванні працівниками страйку;

— відсутність офіційного закріплення за НСПП ведення статистичної інформації по застосованих в Україні страйках з метою створення реальної картини щодо протесаної активності працівників (сьогодні НСПП веде тільки статистику по КТС);

— невідповідність установленій граничності працівників НСПП тому обсягу роботи, які вони виконують, адже існуюча гранична норма у 180 штатних одиниць є вкрай малою, особливо для промислово насичених регіонів;

— низький рівень оплати праці спеціаліста НСПП (головний спеціаліст відділення НСПП – 1560 грн), що впливає на плінність кадрів.

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що НСПП є на сьогодні ключовим державним органом, який знаходиться найближче до епіцентру конфліктних ситуацій між працівниками та роботодавцями, страйків та інших акцій протесту, що проводяться трудовими колективами. Її діяльність має великі перспективи для подальшого функціонування, як провідної ланки у системі практичної реалізації соціального діалогу. Усунення гострих проблем дозволить покращити діяльність НСПП та наблизити до міжнародних стандартів медіації у сфері врегулювання розбіжностей між сторонами СТВ.

Література:

1. Про соціальний діалог: Закон України від 23 грудня 2010 р. . [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Положення про Національну службу посередництва і примирення: Указ Президента України від 17 листопада 1998 р. №1258/98 . [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Національна служба посередництва та примирення. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nspp.gov.ua/>

Вакуленко А.І.

(наук. кер. – асист. Харченко С.А..)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

КОНСТИТУЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ: ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ

Активність депутата на пленарних засіданнях забезпечується наданим йому правом: брати участь у дебатах; ставити питання доповідачам, головуючому на засіданні; давати довідки, виступати з пропозиціями щодо порядку і з мотивів голосування; передавати головуючому на засіданні Верховної Ради текст свого виступу, окремої думки, заяви, пропозиції і зауваження з питань, що розглядаються, для включення до протоколу і стенографічного звіту засідання; оголошувати, за попередньою згодою головуючого, тексти звернень, заяв, резолюцій, петицій громадян чи їх об'єднань, якщо вони мають суспільне значення [1, с. 3-11].

Реалізації Верховною Радою свого повноваження щодо здійснення парламентського контролю сприяє надане депутату право порушувати питання про перевірку діяльності підприємств, установ та організацій, щодо яких є дані про порушення ними чинного законодавства, про проведення депутатських розслідувань з будь-якого питання. Цьому ж сприяє і депутатський запит, право на звернення з яким надано народному депутату.